

огнища и за несекващите беззакония на властите, не сломяват борческите настроения сред широки кръгове от емиграцията.

Инициативата вземат в ръце бивши членове на БРЦК и БРК. Те вярно преценяват, че при съществуващите условия едно ръководно тяло на българското освободително движение, признато като легитимна емигрантска организация, а не с конспиративен характер, е крайно необходимо и има големи шансове да принесе значителна полза за националните интереси. На такава почва се ражда идеята за създаването на Българското централно благотворително общество. Тя съзрява и покрай натрупания опит от основаното през август 1875 г. "Българско човеколюбиво настоятелство", в чиято управа влизат Кириак Цанков, Иван Кавалджиев и Д. Шопов, които се вдъхновяват от настъпилата революционна обстановка на Балканите и на практика подпомагат Ботевата чета и първите български доброволци, насочващи се към Сърбия. Година след това условията изискват организация от друг формат и с променени задачи.

Официалното учредяване на БЦБО става на 10 юли 1876 г. в столицата на свободна Румъния. Бързото изграждане на единна структура на БЦБО и следващите му успешни крачки се дължат на група енергични личности, сред които се откроява избраният за председател Кириак Цанков. Този потомък на бележита свищовска фамилия, добил образование в Париж и Виена, още млад се налага като авторитет със своите познания, способности на полиглот и международните си връзки. Политическата му далновидност, принципност, такт и висок морал са оценени в емигрантските среди. Отначало той се приобщава към симпатизантите на ТЦБК и "Млада България", а сетне убежденията му го отвеждат в кръга около Л. Каравелов сред членовете на БРЦК. Общото събрание през април-май 1872 г. го издига за заместник на Каравелов - подпредседател на БРЦК. Натрупал обществен опит и спечелил име на способен журналист през 1875 г. К. Цанков усилва организационната и публицистичната си дейност. Започва да издава на румънски език в "Balcanul" /Балканул/, където пропагандира сътрудничеството между балканските народи. Същевременно се опитва да влияе за преодоляване противопоставянето между "стари" и "млади" предвид задълбочаващата се Източна криза и необходимостта от постигане на обща българска позиция. Въпреки че не е в състава на Гюргевския революционен комитет през пролетта на 1876 г. К. Цанков съдейства за подготовката на въстанието в България, а след избухването му е един от първите информирани за въоръжените сблъсъци и последвалите пожарища.⁵

Като председател на новооснованото БЦБО К. Цанков работи със замах, за да се оползотворят силите и ентузиазма на онази част от емиграцията, която се стреми да помогне на Отечеството в настъпилото съдбовно време. В ръководството, освен него, влизат Петър Енчев /бивш член на БРЦК/, Иван Кавалджиев и Иван Грудов /бивши членове на ТЦБК/, Георги Золотов, Павел Висковски, Димитър П. Иванов, Иван Вазов, Ангел Рунтов, П. М. Петров. Наскоро Ив. Грудов и още няколко дейци, преориентирали се към "старите", излизат от ръководството. През август и септември, с разрастване на работата, допълнително са привлечени: Олимпий Па-